

T-39

GLÓWNY ZARZĄD POLITYCZNY
Nr 76305
Wpłynęło dn. 23.07 1987
Zal. _____ Ark. _____
02 _____ 02

JAWNE 5/ 278

~~POUFNE~~
Egz. pojedynczy

1868/16
8707/28

WYBRANE PROBLEMY

Podstawa

Ustawa z dnia 22 stycznia 1990 r.
art. 25 ust. 3 pkt 1

(Dz. U. RP Nr 11 poz. 95)

pracy partyjno-politycznej związanej z trzecią wizytą
Jana Pawła II w Polsce

2008-01-03

Król
podpis

W siłach zbrojnych pracę ideowo-wychowawczą, polityczno-propagandową i organizacyjną związaną z wizytą papieża rozpoczęto w styczniu br. Jej celem było utrzymanie podczas wizyty wysokiego stanu moralno-politycznego i dyscypliny, a także neutralizowanie niekorzystnego wpływu atmosfery wzmożonej religijności oraz klerykalnych nacisków. Zadania dla wszystkich ogniw sił zbrojnych zostały określone w dokumencie wydanym w marcu br.: "Główne kierunki pracy partyjno-politycznej w wojsku w związku z III wizytą papieża w Polsce oraz w "Harmonogramie...".

Przygotowania do wizyty realizowano w dwóch zasadniczych płaszczyznach:

1. Polityczno-organizacyjnej - prowadzone były m.in. konsultacje i kontrole studyjne w jednostkach wojskowych leżących na trasie wizyty. Sprawdzano stan realizacji wspomnianych wytycznych, a także przedsięwzięć zabezpieczająco-osłonowych. Odbyła się gra decyzyjna z kierowniczym aparatem politycznym sił zbrojnych oraz szereg spotkań z aktywnym partyjno-politycznym i dowódczym różnymi szczeblami. Na zebraniach POP podjęty został temat ideologicznej i światopoglądowej tożsamości partii, stawiano zadania indywidualne. Zorganizowa-

- 2 -

no system wzmożonego nadzoru służbowego, powołano na różnych szczeblach dowodzenia grupy operacyjne.

2. Szkoleniowo-propagandowej - we wszystkich grupach i profilach szkolenia partyjnego, szkolenia politycznego kadry oraz żołnierzy realizowano w znacznym wymiarze godzinowym stosowne tematy z zakresu problematyki światopoglądowej i religioznawstwa. Dla wsparcia i ukonkretnienia działalności informacyjnej i lektorskiej powołany został Centralny Odwód Propagandy oraz Zespół Ekspertów GZP WP. Do wybranych jednostek skierowano 50 słuchaczy Wojskowej Akademii Politycznej w celu wsparcia miejscowego aparatu politycznego. Przeprowadzona została w maju akcja "Dni żołnierskich spotkań" na temat polityki wyznaniowej państwa, jej uwarunkowań ideowych, społecznych i politycznych. Główny Zarząd Polityczny WP wydał 15 materiałów problemowych z zakresu zagadnień światopoglądowych, aktywnie działała Redakcja Wojskowa PR /4 audycje/, prasa i czasopisma wojskowe zamieściły na swych łamach bogaty wachlarz tematów /prasa centralna - 40 publikacji, OW i RSZ - blisko 100/.

W okresie wizyty z dużą intensywnością prowadzona była działalność polityczno-wyjaśniająca. Bardzo istotną, skuteczną formą pomocy dla aparatu partyjno-politycznego w pracy z kadrą i żołnierzami, były - opracowywane przez Zespół Ekspertów GZP WP - informacje zawierające wykładnię i naszą interpretację wystąpień papieża, komentarze dotyczące przebiegu wizyty. Łącznie powstało 20 takich informacji. Dzięki sprawnemu funkcjonowaniu systemu teleksowego przekazu, materiały te bardzo szybko docierały do adresatów - a zatem mia-

ły wysoki walor aktualności. Zapewniono jednocześnie operatywny obieg informacji o nastrojach środowisk wojskowych /codziennie przygotowywano informację dla potrzeb kierownictwa MON/.

Na podstawie nasłuchu programów zachodniej telewizji satelitarnej oraz naziemnej telewizji zachodnioniemieckiej opracowywano codziennie zestaw audycji na videokasetach w polskiej wersji językowej dla KC PZPR, MON, kierownictwa GZP WP /łącznie około 100 minut/. W okresie 5-15.06.1987 r. zarejestrowano na videokasetach około 70 godzin programu telewizyjnego, w tym:

- 40 godzin materiałów telewizji polskiej;
- 25 godzin programu zachodniej telewizji satelitarnej;
- ok. 5 godzin programu naziemnej telewizji zachodnioniemieckiej dotyczącego wizyty papieża.

Zakładane cele pracy ideowo-wychowawczej związanej z wizytą zostały w siłach zbrojnych osiągnięte. Kadra zawodowa, żołnierze służby zasadniczej i pracownicy wojska zachowali wysoce godną postawę. Zarówno wewnątrz instytucji i jednostek, jak też na zewnątrz - prezentowali wysokie zdyscyplinowanie. Nie notowano rażących przypadków łamania regulaminów, mniej było niż na codzien "drobniejszych" uchybień.

Planowo, we wzmożonym rytmie, toczyło się życie w jednostkach. Realizowane były, przy dużym zaangażowaniu wszystkich grup osobowych, programowe zajęcia szkoleniowe i prace. Czas wolny żołnierzy wypełniony był bogatym, atrakcyjnym programem kulturalno-rozrywkowym i rekreacyjnym.

- 4 -

Utrzymano w siłach zbrojnych wysoką dynamikę działalności partyjnej. W dniach papieskiej wizyty przyjęto do partii ponad stu nowych kandydatów. Kontynuowano proces wdrażania na gruncie wojska uchwał IV Plenum KC PZPR.

Godna podkreślenia była wysoka dyspozycyjność aktywu partyjnego spośród kadry w czynnej służbie wojskowej oraz byłych żołnierzy zawodowych. Umożliwiało to "alarmowe" mobilizowanie - na zapotrzebowanie władz polityczno-administracyjnych i organów spraw wewnętrznych - ponad 4,5 tys. aktywistów, w tym 2,5 tys. w Warszawie, do działań specjalnych związanych z pobytem papieża. Postawy w trakcie wykonywania zadań nie budziły zastrzeżeń - co spotkało się z wysoką oceną wojewódzkich władz politycznych /np. Gdańsk, Warszawa/.

W okresie poprzednich wizyt notowano przypadki demonstrowania postaw religijnych przez kadre, rodziny, pracowników wojska. Wyrażało się to głównie w postaci dekorowania okien mieszkań na osiedlach wojskowych, deklarowania chęci wyjazdu na trasę pielgrzymki itp. Obecna wizyta potwierdziła, że nadal nieznaczna część rodzin kadry, a także emerytów i rencistów oraz pracowników wojska prezentuje postawy głębokiej religijności. Potwierdzeniem tego były - jakkolwiek mniej liczne niż poprzednio - przypadki dekorowania okien. Spotkały się one z właściwą reakcją dowództw oraz garnizony- wych administracji mieszkań, jednak interwencje tych organów nie zawsze przynosiły skutek. Ponadto WSW odnotowało przypadek wyjazdu 60 pracowników Wojskowych Zakładów Uzbrojenia Nr 2 w Grudziądzu - za zgodą dyrekcji - na uroczystości do Trójmiasta.

x

x

x

Kościół będzie dążył do zdyskontowania wizyty w oddziaływaniu na postawy światopoglądowe społeczeństwa. W odniesieniu do wojska przewidzieć należy następujące zagrożenia:

- nasilenie oddziaływania kleru na młodzież przedpoborową i poborową, a także żołnierzy w czasie odbywania służby zasadniczej /pożegnania odchodzących do wojska, utrzymywanie korespondencyjnych kontaktów z żołnierzami przez parafie, zachęcanie do manifestowania przekonań religijnych, naciski na rodziny, by żołnierze w czasie urlopów i przepustek uczestniczyli w obrzędach kościelnych, organizowanie "sal odpoczynku" dla żołnierzy będących na przepustkach itp./;
- wzmaganie nacisków na rodziny kadry zawodowej, nakłanianie do uczestnictwa w życiu religijnym - m.in. poprzez wizyty duszpasterskie i korespondencję z zachętą lub groźbą, presję środowiskową - głównie na dzieci kadry, ostracyzm ze strony środowisk cywilnych;
- zwiększenie się liczby poborowych odmawiających z pobudek religijnych pełnienia służby, złożenia przysięgi itp.

W związku z powyższym, w realizacji programu aktywizacji wychowania światopoglądowego - należy przede wszystkim:

w pracy partyjnej i organizacyjnej:

- inspirować kompleksową, aktywną działalność dowództw, aparatu politycznego, instancji i organizacji partyjnych oraz młodzieżowych kształtowaniu postaw światopoglądowych kadry

i żołnierzy. Likwidować wszelkie ewentualne nieszczelności systemu ochronnego przed możliwością klerykalnych oddziaływań na środowiska wojskowe. Uwrażliwiać aktywnie na przejawy infiltracji środowisk wojskowych przez kościół;

- okresowo - pod kątem wymogów IV Plenum KC PZPR - w sposób taktowny i wyważony, ale jednocześnie pryncypialny, oceniać postawy światopoglądowe członków partii oraz ich oddziaływanie na rodziny. Dwulicowość światopoglądową poddawać osądowi partyjnemu, włącznie z wyciąganiem konsekwencji statutowych. Uświadamiać kadrze, iż materialistyczny światopogląd stanowi probierz świadomości i ideowego zaangażowania każdego członka partii, zwłaszcza dowódcy i wychowawcy armii socjalistycznej;

w pracy szkoleniowo-propagandowej i agitacyjnej:

- wzbogacić programy szkolenia politycznego, partyjnego, informacji politycznych oraz działalności lektorskiej. W szczególności w zakresie: eksponowania humanistycznych wartości ideałów socjalizmu; prezentowania w rozwiniętej postaci zasad polityki wyznaniowej państwa, a zwłaszcza jego stosunku do kościoła; kształtowania aktywnej postawy w walce z negatywnymi zjawiskami moralnymi oraz patologii społecznej; umacniania solidarności klasowej i narodowej wokół spraw najważniejszych dla bezpieczeństwa i siły socjalistycznego państwa - jego roli i pozycji w świecie;
- w realizacji organizacyjno-programowych ustaleń zawartych w "Programie aktywizacji wychowania światopoglądowego" celowe wydaje się: zmodyfikowanie struktury i programu WUML

- 7 -

oraz przeprowadzenie naboru słuchaczy na nowy kierunek studiów - "Podstawy marksistowskiego światopoglądu i religioznawstwa"; przygotowanie i przeprowadzenie centralnej akcji lektorskiej /raz w roku/ poświęconej wybranym kwestiom światopoglądowym w kraju i na świecie; podejmowanie przez organizacje paramilitarne /LOK, APRL, OHP, ZBZZ/ problematyki stosunków państwo - kościół w ramach akcji spotkań "Lato" z młodzieżą na obozach i koloniach;

- w wydawanych materiałach szkoleniowo-propagandowych oraz publikacjach prasowych podjąć działania zapewniające [redacted] rzeczową i przekonującą prezentację humanistycznych wartości ideałów socjalizmu, które kościół często bezpodstawnie sobie przypisuje, nadając im odmienny kontekst ideologiczny;
- w działalności środków masowego przekazu w najbliższym czasie niezbędnym jest rozwinięcie [redacted] ofensywnej, atrakcyjnej pod względem formy i zróżnicowanej publicystyki, zmierzającej do: 1/ zneutralizowania skutków świadomościowych, powstałych na tle pobieżnego odczytania homilii papieskich, a także 2/ propagowania światopoglądu naukowego, z wyakcentowaniem zasad ideologii i estetyki socjalistycznej oraz krzewienia kultury i obyczajowości świeckiej; obnażania niewłaściwych postaw i zachowań części kleru, ich obłudę oraz chęć nadmiernego bogacenia się kosztem wiernych;

w pracy kulturalno-wychowawczej niezbędne jest m.in.:

- nadanie wysokiego poziomu zajęciom kulturalno-wychowawczym w szkołach wojskowych i Żołnierskiej Wszechnicy Kul-

tury w jednostkach z zakresu problematyki światopoglądowej;

- w trwającym aktualnie konkursie na nowe inicjatywy w zakresie zagospodarowania czasu wolnego żołnierzy premiować i kłaść nacisk na atrakcyjność oraz ideowo-wychowawcze walory imprez, przedsięwzięć organizowanych w niedziele i święta pod kątem ich konkurencyjności dla uroczystości religijnych;
- popularyzowanie wśród czytelników literatury o tematyce światopoglądowej;
- odpowiedni dobór i szkolenie instruktorów kulturalno-oświatowych, przewodników turystycznych wojskowych ośrodków wypoczynkowych, sanatoriów, wychowawców na koloniach i obozach w zakresie umiejętnego eksponowania osiągnięć kultury świeckiej oraz kształtowania laickich postaw;
- przybliżanie atrakcyjnej bazy kulturalnej do osiedli wojskowych jak również urządzenie klubów, które swoją działalnością stanowiłyby skuteczną przeciwwagę dla oddziaływania parafii kościelnych, zwłaszcza na młodzież;
- aktywizowanie twórców kultury do podejmowania problematyki światopoglądowej z pozycji marksistowskich oraz inspirowania publicystyki kulturalnej do popularyzacji twórców znanych z laickich postaw.

GLÓWNY ZARZĄD POLITYCZNY
WOJSKA POLSKIEGO